

Инструкция за организацията и провеждането на психологическите изследвания на водачи на МПС

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази инструкция се определят организацията и провеждането на психологическите изследвания на лицата по чл. 1 от Наредба № 36 от 15 май 2006 г. за изискванията за психологическа годност и условията и реда за провеждане на психологическите изследвания на кандидати за придобиване на правоспособност за управление на МПС, на водачи на МПС и на председатели на изпитни комисии (обн., ДВ, бр. 46 от 2006 г.).

(2) Психологическите изследвания по реда на наредбата по ал. 1 се извършват от Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" (ИА "АА").

Чл. 2. Психологическото изследване на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на МПС и на водачите на МПС има за цел да установи психологическата им годност да управляват МПС без опасност от допускане на пътно транспортни произшествия (ППТ), а на председателите на изпитни комисии и да оценяват уменията за безопасно управление на МПС на кандидатите за придобиване на правоспособност.

Чл. 3. Настоящата инструкция регламентира

1. правата и задълженията на участниците в организацията и провеждането на психологическите изследвания;
2. вида и съдържанието на документите, използвани при организацията и провеждането на психологическите изследвания;
3. процедурата по организацията и провеждането на психологическите изследвания.

Глава втора

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧАСТНИЦИТЕ В ОРГАНИЗАЦИЯТА И ПРОВЕЖДАНЕТО НА ПСИХОЛОГИЧЕСКИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ

Чл. 4. Участници в организацията и провеждането на психологическите изследвания са

1. служители на регионалните дирекции "Автомобилна администрация";
2. служители на дирекция "Графесионална компетентност, психологически подбор и водачи" ("ПК, ПП и водачи");
3. лица, подлежащи на психологическо изследване, наричани по нататък изследвани лица.

Чл. 5. Служителите на регионалните дирекции "Автомобилна администрация" съгласно определените им правомощия

1. изготвят графика и записват за първо и второ явяване на психологическо изследване;
2. участват в състава на регионалните психологически комисии (РПК) като провеждат психологическото изследване с определени методики (наричани по нататък и тестове), наблюдение и беседа;
3. приемат и проверяват документите на лицата, които се явяват на психологическо изследване;
4. обработват, оценяват и нанасят резултатите на всяко лице в резултатни карти;
5. дават заключения за психологическа годност;
6. издават протоколи със заключения за психологическа годност и допълнения към тях;
7. издават удостоверения за психологическа годност и дубликати на удостоверения за психологическа годност;
8. изготвят психологически характеристики на лица, които се явяват на психологическо изследване по чл. 1, ал. 2 от Наредба № 36, по искане на заявителя на изследването;
9. изпращат в дирекция "ПК, ПП и водачи" копия от регистрационните и резултатни карти на записаните за трето явяване лица в определен срок;
10. създават и поддържат архив и база данни за проведените в регионалната дирекция "Автомобилна администрация" психологически изследвания.

11. ежемесечно до 10-то число на месеца изпращат в дирекция " ПК, ПП и водачи" копия на базата данни от компю търната картотека за проведените през предходния месец в регионалната дирекция " Автомобилна администрация" психологически изследвания
12. при провеждане на психологическото изследване спазват изискванията на нормативната уредба и проф есионалната етика
13. участват в обученията организирани от ИА " АА.

Чл 6. Служителите на дирекция " ПК, ПП и водачи":

1. разработват и участват в обсъждането на проекти за нормативни актове свързани с психологическите изследвания
2. организират и участват в процеса на създаване валидизиране нормиране и подготовка на методиките за провеждане на психологическите изследвания изготвят нормативни скали таблици за оценяване на резултатите от изследване с различните методики
3. разработват задания за специализирани програмни продукти и тяхната актуализация
4. осъществяват методическото ръководство във връзка с провеждането на психологическите изследвания като
  - а) разработват методически указания за работа на психолозите с различните методики регистрацията обработката оценяването и интерпретирането на резултатите както и даването на заключения за психологическа годност;
  - б) участват в организирането и провеждането на обучения на психолозите от регионалните дирекции " Автомобилна администрация";
  - в) консултират психолозите от регионалните дирекции " Автомобилна администрация" по методически проблеми
  - г) извършват наблюдение на груповото и индивидуалните психологически изследвания беседите и даването на заключения от психолозите в съответната Р ПК;
  - д) изготвят протокол за съответствие на психологическото изследване от Р ПК с изискванията на нормативната уредба при констатирани несъответствия предлагат мерки за отстраняването им
  - е) извършват преглед на документацията архивите и базите данни
5. Организират и провеждат психологически изследвания на кандидати за придобиване на правоспособност водачи на МПС председатели на изпитни комисии и лицата по чл 1, ал 2:
  - а) изготвят график и записват за психологически изследвания провеждани от централната експертна психологическа комисия (ЦЕ ПК);
  - б) изискват от служителите на регионалните дирекции " Автомобилна администрация" писмено или по телефон копия от регистрационните и резултатни карти на лицата записани за трето изследване
  - в) анализират данните от първо и второ психологическо изследване на всяко от записаните за трето изследване лица и в зависимост от тях определят методиките с които ще бъде изследвано лицето
  - г) приемат и проверяват документите на лицата които се явяват на психологическо изследване пред ЦЕ ПК;
  - д) участват в състава на ЦЕ ПК, като провеждат психологическо изследване с определените методики наблюдение и беседа
  - е) обработват оценяват и нанасят резултатите на всяко лице в резултатните му карти и дават заключения за психологическа годност;
  - ж) издават протоколи със заключения за психологическа годност и удостоверения за психологическа годност;
  - з) изготвят психологически характеристики на лица които се явяват на психологическо изследване по чл 1, ал 2 от Наредба № 36, по искане на заявителя на изследването
  - и) създават и поддържат чрез компю търна картотека за психологически изследвания база данни за явилите се на психологическо изследване пред ЦЕ ПК лица дадените заключения за психологическа годност и издадените удостоверения
  - й) създават и поддържат архив и база данни за проведените в дирекция " ПК, ПП и водачи" психологически изследвания
  - ю) създават и поддържат обща база данни за всички проведени психологически изследвания в ИА " АА;
  - л) ежегодно изготвят статистически отчет за проведените от всички Р ПК и от ЦЕ ПК психологически изследвания
  - м) при провеждане на психологическото изследване спазват изискванията на нормативната уредба и проф есионалната етика

Чл. 7. Изследваните лица

1. се явяват на психологическо изследване след предварително записване
2. внасят по банков път такса за явяване на психологическо изследване съгласно Тариф а № 5 за таксите, които се събират в системата на Министерството на транспорта преди всяко психологическо изследване, на което се явяват, като таксата се превежда по сметката на съответната регионална дирекция "Автомобилна администрация" (за изследване от Р ПК) или по сметката на ИА "АА" (за изследване от ЦЕ ПК);
3. представят преди началото на изследването необходимите документи
4. спазват реда и условията на провеждане на психологическите изследвания
5. при първо явяване попълват собствено ръчно лични данни в регистрационна карта, отбелязват основната цел на психологическото изследване и се подписват,
6. при всяко явяване попълват собствено ръчно данните си, датата и целта/целите върху отделни резултатни карти за съответните цели
7. попълват собствено ръчно данните си, датата и целта и върху всяка тестова бланка или лист за отговори, с които работят по време на изследването
8. работят самостоятелно с бланковите методики за познавателната и личностната сфери като спазват инструкциите и ограниченията за начало и край на времето за работа
9. работят самостоятелно с компютризираните апаратни тестове за изследване на психомоторната сфера и удостоверяват с подписа си правилното нанасяне на резултатите
10. имат право да задават въпроси преди започване на работа с даден тест,
11. имат право на еднократно упражнение преди апаратните тестове
12. имат право при съобщаване на заключението за психологическа годност да видят резултатните си карти, а при необходимост и тестовите бланки и листове за отговори, но не могат да ги получат,
13. при първо явяване на психологическо изследване като кандидати за придобиване на правоспособност от категории С1, С, D1, D, Ттм и Ттб или за водачи за обществен превоз на пътници и товари или за водачи на автомобили за таксиметров превоз, получават заключения за психологическа годност за повече от една цел
14. при второ явяване на психологическо изследване, получават заключение само за целите, за които са получили отрицателно заключение при първото явяване
15. явяват се на трето психологическо изследване пред ЦЕ ПК само за цел/цели, за които са получили две отрицателни заключения от Р ПК;
16. при първо, второ и трето явяване на психологическо изследване преди да се явят на изпит за придобиване на правоспособност, загубена по реда на чл. 157 от З.акона за движението по пътищата (З.ДВП) или поради временно отнето свидетелство за управление по реда на чл. 171, т. 1, буква "а" от З.ДВП или когато се явяват за започване на работа като председатели на изпитни комисии, получават заключение за психологическа годност само за заявената цел
17. спазват сроковете за явяване на второ, трето и ново психологическо изследване, посочени в Наредба № 36.
18. получават удостоверение за психологическа годност с отбелязани всички цели, за които са получили заключение "Допуска се" за съответната цел в деня на изследването

Глава четвърта

ДИКЛУМЕНТИ И ЗАПИСИ И ИБАЗИ ДАНИИ ГР ИСР ГАН ИВ ИРА НЕ И ГР ОБЕЖДА НЕ НА
ПСИХОЛОГИЧЕСКИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ

Чл. 8. При провеждането на психологически изследвания се създават и поддържат следните документи, записи, архиви и база данни:

1. График за психологически изследвания (Приложение № 1);
2. Регистър за записване за психологическо изследване (Приложение № 2, към Наредба № 36);
3. Списъци за провеждане на психологически изследвания
4. Регистрационни карти за явяване на психологическо изследване (Приложение № 3, към Наредба № 36);
5. Резултатни карти за психологическо изследване (Приложение № 4, към Наредба № 36);
6. Бланкови методики и листове за отговори за изследване на познавателната и личностната сфери на психиката
7. Компютърна база данни "Апаратни методики за психомоторната сфера";
8. База данни "Компютърна картотека за психологически изследвания" и "Актуализиран модул за печат на удостоверения за психологическа годност";

9. Протоколи със заключения за психологическа годност (Приложение № 5, към Наредба № 36);
10. Удостоверения за психологическа годност (Приложение № 1, към Наредба № 36);

Чл 9. (1) Графикът за психологически изследвания в регионалните дирекции " Автомобилна администрация" и в дирекция " ПК, ПП и водачи" се съставя от Р ПК или от ЦЕ ПК за всеки календарен месец и се поставя на видно място

(2) В графика на Р ПК се предвиждат:

1. отделни дни или часове за първо явяване на психологическо изследване на кандидати за придобиване на правоспособност и водачи на МПС
2. отделни дни или часове за първо явяване на психологическо изследване на лица с отнето свидетелство за управление на МПС по чл 157, З ДвП или по чл 171, т 1, буква " д", З ДвП
3. отделни дни или часове за второ явяване на психологическо изследване на кандидати за придобиване на правоспособност и водачи на МПС

1. отделни дни или часове за второ явяване на психологическо изследване на лица с отнето свидетелство за управление на МПС по чл 157, З ДвП или по чл 171, т 1, буква " д", З ДвП

(3) В графика на ЦЕ ПК се предвиждат:

1. отделни дни или часове за трето явяване на психологическо изследване на кандидати за придобиване на правоспособност и на водачи на МПС
2. отделни дни или часове за трето явяване на психологическо изследване на лица с отнето свидетелство за управление на МПС по чл 157, З ДвП или по чл 171, т 1, буква " д", З ДвП
3. отделни дни или часове за психологическо изследване на председатели на изпитни комисии
4. отделни дни или часове за други психологически изследвания

(4) Графикът се утвърждава от директора на съответната дирекция

Чл 10. Регистърът за записване съдържа броя на лицата за всяка група за психологическо изследване, предвидена в графика, трите имена на лицата, ЕГН място на отчет като водач на МПС или постоянен адрес, заявена основна цел на изследването и поредност на явяването за тази цел

Чл 11. (1) Списъците за провеждане на психологически изследвания се изготвят по регистъра за записване от служителите, които извършват записването

(2) За всяка група предвидена в графика се изготвя отделен списък

(3) Списъците съдържат града, датата, часа на провеждане на изследването, номер на залата и имената на записаните лица

(4) Списъците се утвърждават от директора на съответната дирекция на ИА " АА".

Чл 12. (1) Регистрационни карти за явяване на психологическо изследване се създават само при първото явяване на психологическо изследване за съответна цел, цели

(2) Регистрационните карти съдържат регистрационен номер, дата и град на регистрация, лични данни на лицето, заявената от лицето основна цел на психологическото изследване, информация за заключенията за психологическа годност от първо, второ и трето изследване в рамките на тази регистрация, както и номерата на издадени удостоверения за психологическа годност в рамките на тази регистрация

(3) Регистрационните карти се номерират във възходящ ред по реда на тяхното попълване за годината в Регионалната дирекция " Автомобилна администрация" или дирекция " ПК, ПП и водачи" и към тях се прилагат копията на документи, представени от изследваните лица

(4) Регистрационните карти на председателите на изпитни комисии, явили се пред ЦЕ ПК, се номерират с номерация, различна от тази на водачите

Чл 13. (1) Резултатните карти за психологическо изследване се създават при всяко явяване на психологическо изследване на дадено лице, за съответна цел, цели, като за различните цели се създават отделни резултатни карти

(2) Резултатните карти се прикрепят към регистрационната карта на лицето и стават неразделна част от нея

(3) Резултатните карти съдържат регистрационен номер, лични данни на лицето, цел и поредност на явяването за тази цел, наименования на методиките, показателите, изследваните качества, горните и долни граници на изразеност на качествата, нормативните групи на скалата за оценка, стойностите на показателите по нормативни групи, данните от беседата и наблюдението, заключението за психологическа годност, мотивите за заключението, датата на заключението

подписите на председателя и члена/ членовете на комисията

(4) В резултатните карти на всяко лице от първо и второ явяване за дадена цел/ цели се вписва номера на регистрационната му карта и се прилагат към нея

(5) Резултатните карти на лицето при трето явяване на психологическо изследване се номерират с различен номер във възходящ ред по реда на тяхното създаване за годината и се прилагат към копията на регистрационната и резултатните карти му от предишните две изследвания

Чл 14. (1) Всяка Р ПК и ЦЕ ПК създават и поддържат архив от регистрационни и резултатни карти на изследваните лица

(2) Регистрационните карти заедно с прилежащите им резултатни карти се съхраняват по възходящ ред на номерата за годината за срок от три години

Чл 15. Тестовите и листовите за отговори се попълват собственооръчно от изследваните лица при изследване на познавателната и личностната сфери и се обработват от психолозите

Чл 16. (1) Всяка Р ПК и ЦЕ ПК създават и поддържат отделен архив от попълнените и обработени тестове и листове за отговори

(2) Всички попълнени от дадено лице тестове и листове за отговори при първо и второ явяване се номерират и съхраняват заедно под същия номер като този на регистрационната карта

(3) Всички попълнени от дадено лице тестове и листове за отговори при трето явяване се номерират и съхраняват заедно под същия номер като този на резултатната карта за трето явяване

(4) Комплектованите тестове и листове за отговори се съхраняват по техния номер за годината във възходящ ред за срок от една година

Чл 17. (1) Всяка Р ПК и ЦЕ ПК създават и поддържат компютърна база данни за проведените апаратни изследвания чрез специализирани програмни продукти за психологически изследвания

(2) Данните от проведените апаратни изследвания се съхраняват в паметта на компютъра една година

Чл 18. (1) Всяка Р ПК и ЦЕ ПК създават и поддържат бази данни за явилите се на психологическо изследване лица дадените заключения за психологическа годност и издадените удостоверения

(2) Базите данни се създават чрез специализирания програмен продукт "Компютърна картотека за психологически изследвания";

(3) Базите данни съдържат част от информацията в регистрационните и резултатни карти на изследваните лица информация за издадените удостоверения за психологическа годност и информация за платените такси съгласно Тарифа № 5.

(4) Всяка Р ПК и ЦЕ ПК ежеседмично създават и съхраняват копия на базите данни

(5) Всички Р ПК ежеседмично до 10 число от месеца изпращат в дирекция "ПК, ПП и водачи" копия на базата/ базите данни

Чл 19. В дирекция "ПК, ПП и водачи" чрез специализирания програмен продукт "Компютърна картотека за психологически изследвания" се създава и поддържа архив от базите данни на всички Р ПК и на ЦЕ ПК.

Чл 20. (1) Протоколът със заключения за психологическа годност се издава чрез специализираните програмни продукти след приключване на психологическите изследвания за деня

(2) Протоколът съдържа номер дата и град личните данни на изследваните лица – име презиме фамилия ЕГН целите заключенията за психологическа годност за тях и номерата на отпечатаните удостоверения имената и подписите на председателя и членовете на съответните психологически комисии имената и подписа на лицето утвърдило протокола

(3) Протоколът се подписва от членовете на Р ПК или на ЦЕ ПК и се утвърждава от директора на съответната дирекция

(4) Протоколът се издава в два екземпляра единият от които е за отчитане на документите за платени такси за психологически изследвания и издаване на удостоверения за психологическа годност

(5) Протоколите се съхраняват по възходящ ред на номерата за текущата година за срок от десет години

Чл 21. (1) При издаване на дубликат или ново удостоверение в случаите на техническа грешка в

- данните на издадено удостоверение, се издава допълнение към съответния протокол
- (2) Допълнението към съответния протокол се сравнява с оригиналните протоколи и се подписва от членовете на РПК или на ЦЕПК и се утвърждава от съответния директор
  - (3) Допълнението се издава в два екземпляра, всеки от които се прикрепя към съответния екземпляр на протокола със заключения за психологическа годност
  - (4) Допълненията към съответните протоколи се съхраняват заедно с протоколите

Глава четвърта

ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕЖДАНЕ НА ПСИХОЛОГИЧЕСКИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ

Раздел I

Записване за психологическо изследване

- Чл. 22. (1) Психологическите изследвания се извършват след предварително записване
- (2) Лицата се записват за определен ден и час, съобразно утвърдения график и свободните места в регистъра за записване, като на лицето се предоставя възможност за избор на датата и часа за явяване
  - (3) Броят на групите и на лицата за всяка група за психологическо изследване се определя предварително от РПК или от ЦЕПК в зависимост от материалната база, административния капацитет и продължителността на изследването с определените за съответната цел методики като
    1. броят на лицата, изследвани от една комисия за един ден, не може да надвишава 15;
    2. броят на лицата в една група не може да бъде повече от броя на самостоятелните места в залата за провеждане на психологически изследвания
    3. броят на групите и на лицата за деня се съобразява с броя на наличните апарати за психологически изследвания в Регионалната дирекция ИА "АА".

- Чл. 23. (1) Редът за записване на първо, второ или трето психологическо изследване на кандидати за придобиване на правоспособност и водачи на МПС, е както следва
1. записването се извършва по телефон или в Регионалната дирекция ИА "АА" в предварително обявените часове за записване
  2. при записването в регистъра се нанасят следните данни
    - а) за първо явяване – трите имена, ЕГН, целта на явяването, мястото на отчет като водач на МПС (или постоянния му адрес) и дата на предишно явяване на психологическо изследване / когато има такова;
    - б) за второ явяване – трите имена, ЕГН, целта на явяването, датата на първото явяване
    - в) за трето явяване - трите имена, ЕГН, целта на явяването, мястото на провеждане на първите две психологически изследвания, датата на второто явяване
  3. служителите уведомяват лицето за датата, часа на изследването и необходимите документи
- (2) Чужденци, които не владеят добре български език се записват за индивидуално изследване. Лицето се уведомява за необходимостта да осигури в деня на изследването заклет преводач за собствена сметка

- Чл. 24. (1) За записване на лица, които се явяват на психологическо изследване по искане на държавни, общински, обществени и частни организации, сдружения и търговци, съгласно чл. 1, ал. 2 от Наредба № 36, работодателят подава писмено заявление по образец (Приложение № 2) до изпълнителния директор на ИА "АА".
- (2) При положителен отговор на искането, допълнително се уточняват датата, часа и мястото за провеждане на психологическото изследване

Чл. 25. Във всяка дирекция "Автомобилна администрация" на видно място се обявяват реда за записване и сроковете за явяване на психологическо изследване

Раздел II

Организация на психологическото изследване

Чл. 26. Председателят на комисията за провеждане на всяко психологическо изследване се определя на ротационен принцип

Чл 27. Председателят на комисията

1. приема явилите се лица по утвърдения списък
2. извършва проверка на документите и самоличността на лицата
3. събира документите за платена такса за провеждане на изследването и необходимите копия на документи и ги сверява с оригиналите
4. не допуска или отстранява от изследването лица които не отговарят на условията за явяване на психологическо изследване съгласно чл 9, чл 10 и чл 11, като ги уведомява за правото им да се запишат за друго психологическо изследване
5. организира и контролира попълването на данните в регистрационните и резултатните карти
6. предоставя на лицата писмена информация за предстоящото психологическо изследване
7. извършва регистрацията на лицата в компютърната картотека

Чл 28. Членът на комисията

1. подготвя методиките за груповото изследване като ги подрежда в непрозрачни папки в последователността в която ще се работи с тях
2. описва документите за платените такси представени от изследваните лица
3. заедно с председателя на комисията участва в обработването на регистрационните и резултатните карти

Р ъде лIII

Про ъжд ъне н агсико ъгическото изс ъд ване

Чл 29. Първата част от изследването се провежда групово като членът на комисията

1. в началото на изследването обяснява на изследваните лица същността на изследването условията реда и начина на протичането му,
2. раздава на изследваните лица методиките за познавателната и личностната сфера
3. организира работата с методиките за познавателната сфера които се дават за ограничено време по следния начин
  - а) лицата попълват в съответната тестова бланка или лист за отговори датата личните си данни и основната заявена цел
  - б) дава указания условно наричани " стандартизирана инструкция", за начина на работа с теста и времето за работа
  - в) след инструкцията предоставя на изследваните лица възможност и време за въпроси и отговори ако има такива
  - г) работата с тестовете за ограничено време започва и се прекратява от всички изследвани лица при установени думи условно наречени " команди", съответно за начало и край на работа времето за работа се отчита с хронометър
  - д) лицата работят самостоятелно като попълват тестовата бланка или листа за отговори с пишеш в син или черен цвят химикал
  - е) след изтичане на определеното време събира бланките и листовите за отговори на всички изследвани лица
  - ж) контролира спазването на инструкциите от изследваните лица като при нарушения с червен химикал отбелязва върху тестовата бланка и след края вписва забележка върху тестовата бланка или листа за отговори на съответното лице
  - з) психологът може да напуска залата по време на изследването само докато изследваните лица попълват личните си данни върху следващите бланки
4. работата с методиките за личностната сфера се организира в залата по следния начин
  - а) не се засича време за работа
  - б) лицата попълват върху съответния лист за отговори датата необходимите лични данни и основната заявена цел
  - в) психологът дава стандартизирана инструкция за начина на работа с дадения личностен тест,
  - г) след инструкцията психологът предоставя на изследваните лица възможност и време за въпроси и отговори ако има такива
  - д) лицата работят самостоятелно като попълват листа за отговори с пишеш в син или черен цвят химикал
  - е) при неспазване на инструкцията за попълване на листа за отговори на личностния тест, психологът обяснява допълнително на лицето начина на попълване
  - ж) психологът отговаря на въпроси на изследваните лица само относно значението на отделни

думи или смисъла на отговорите при отрицателно зададените въпроси

з) при невъзможност дадено лице да разбере личностния тест поради интелектуален деф ицит или езиков проблем, върху листа за отговори психологът записва " Не разбира", а лицето се подписва

и) след приключване на работа с личностния тестове, лицата предават попълнените листове за отговори на председателя на комисията

Чл 30. (1) О работката оценяването и нанасянето на резултатите от първата част на изследването се извършва по време или след груповото изследване

(2) О работката оценяването и нанасянето на резултатите от първата част на изследването се извършва по определения в методическите указания начин за работа като психолозите

1. използват шаблон изработен по стандартния ключ за обработка на съответния тест, съгласно методическите указания

2. отбелязват върху всяка обработвана бланка с пишеш в червен цвят химикал допуснатите от лицето пропуски и грешки

3. записват върху всяка обработана бланка с пишеш в червен цвят химикал стойностите на отчитаните първични и вторични показатели

4. оценяват съответните показатели по предоставените от методическото ръководство нормативни скали като в бланките вписват с пишеш в червен цвят химикал нормативните групи за различните цели

5. нанасят получените резултати с пишеш в син или черен цвят химикал в съответните резултатни карти на лицето според нормативната скала, а при наличие на забележки за начина на работа на лицето с теста вписват и тях

6. при неспазване на инструкцията за работа, тестът се обявява за невалиден, което се вписва в резултатната карта

Чл 31. (1) Втората част на психологическото изследване се провежда задължително след обработката и нанасянето на резултатите от първата част

(2) Апаратното изследване се провежда от председателя на комисията, а в ЦЕ ПК или при група от повече от осем лица и от друг член на комисията, при следната обща процедура

1. В началото психологът дава стандартизирана инструкция за работа с апарата и стандартизирани инструкции за всяка отделна методика, като

а) инструкцията се дава групово на група от най-много осем лица или индивидуално

б) общата инструкция за работа с апарата е придружена с демонстрация на всички сигнали, които ще подава апарата

в) в инструкцията за всяка от методиките се описват особеностите и начините на работа

г) след инструкциите психологът предоставя на изследваните лица възможност и време за задаване на въпроси и отговаря, ако има такива

2. Изследването с апаратните методики се извършва индивидуално

3. На всяко лице, преди започване на апаратното му изследване, се дава възможност за еднократно упражнение за работа с апарата

а) упражнението се извършва като психологът подава всички сигнали, на които изследваното лице трябва да реагира

б) при упражнението на лицето се дава обратна информация за начина на реагиране

4. Преди всяка методика психологът припомня особеностите ѝ и при установени думи, условно наречени "команда" за начало на работа, стартира компютърната програма

5. След приключване на апаратното изследване психологът показва на лицето на екрана

автоматично отчетените резултати и ги нанася пред него с пишеш в син или черен цвят химикал във всяка от резултатните му карти според нормативната група на скалата за оценка на резултатите, а лицето се подписва под насените данни

Чл 32. (1) Третата част на изследването се провежда задължително след приключване на втората част за всички изследвани лица от дадена група за психологическо изследване

(2) Третата част на изследването се провежда при следната обща процедура

1. членовете на Р ПК или ЦЕ ПК в пълен състав анализират резултатите на всяко лице преди провеждането на беседа с него

2. беседата се провежда индивидуално с всяко изследвано лице и включва стандартизирани въпроси относно опита, качествата и поведението на лицето като водач на МПС

3. по време на беседата се дава обратна информация на лицето за неговите резултати от психологическото изследване, показва се резултатната карта, а при необходимост - и

обработените бланки и листове за отговори

4. данните от беседата заедно с данните от наблюдението по време на всички части на изследването се описват от психолозите в резултатната карта на изследваното лице

Раздел IV

Заключение за адекватна психическа годност

Чл. 33. (1) Заключениета за психологическа годност се дава от РПК или ЦЕПК след обсъждане от членовете на комисията в края на всяка проведена беседа

(2) Членовете на РПК вземат решение за заключенията само единодушно, а когато това не е възможно съгласно чл. 31, ал. 2 от Наредба № 36, се обръщат за заключение към ЦЕПК:

1. уведомяват ЦЕПК като изпращат по факса резултатната карта на лицето

2. съобщават на изследваното лице заключението на ЦЕПК, получено по факса

(3) Членовете на ЦЕПК вземат решение за заключенията единодушно или с квалифицирано мнозинство като в случаите на несъгласие несъгласния с решението член подписва заключението с особено мнение и го мотивира писмено

(4) Заключениета за психологическа годност се подписват от всички членове на РПК или ЦЕПК и се мотивират писмено в резултатните карти на лицата

(5) Заключениета за психологическа годност се съобщават индивидуално на всяко изследвано лице

Чл. 34. (1) Всяко заключение за психологическа годност се основава на

1. данните за познавателната, психомоторната и личностната сфери на психиката след проведеното изследване

2. данните от наблюдението

3. данните от беседата с лицето

(2) Резултатите от методиките за изследване на познавателната, личностната и психомоторната сфери

1. не се тълкуват в абсолютни стойности, а се прави и качествен анализ, при анализа се оценява доколко отразяват реалното ниво на професионално значимите качества и могат да служат като основа за надеждна прогноза относно поведението на лицето на пътя и риска от допускане на пътни транспортни произшествия

2. не се разглеждат изолирано, а се търсят и възможности за компенсация между качествата

(3) При повече от един невалиден тест за познавателната сфера и/или невалиден личностен тест съответната психологическа комисия дава заключение "Не се допуска" поради липса на данни за професионално значимите качества

(4) Заключениета за психологическа годност се взимат съобразно резултатите от методиките и данните от наблюдението и беседата

Глава пета

УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА АДЕКВАТНА ПСИХИЧЕСКА ГОДНОСТ

Чл. 35. (1) Удостоверение за психологическа годност се издава в деня на изследването на всички лица с положително заключение за психологическа годност, чрез специализирания програмен продукт

(2) Удостоверението съдържа личните данни на лицето, целта, целите, за които то е получило положително заключение за психологическа годност, града, протокола и датата на психологическото изследване, наименованието на психологическата комисия и датата на издаване

(3) Удостоверенията за психологическа годност се подписват от директора на съответната дирекция на ИА "АА".

(4) Издаване на удостоверение за психологическа годност се заплаща такса съгласно Тарифа № 5.

Чл. 36. На всяко удостоверение за психологическа годност се поставя дата на издаване, еднаква с датата на положителното заключение за съответната цел/цели

Чл. 37. (1) Когато се установи, че издадено удостоверение съдържа неточни данни, се издава

ново удостоверение с коректно съдържание и с дата на издаване, датата на която е издаден оригинала

(2) За издаване на удостоверението по ал. 1 не се заплаща такса

ЗАКЛЮЧЕНИЕ ПЪРВО

§ 1. Инструкцията се издава на основание чл. 40 от Наредба № 36 за изискванията за психологическа годност и условията и реда за провеждане на психологическите изследвания на кандидати за придобиване на правоспособност за управление на МПС, на водачи на МПС и на председатели на изпитни комисии / ДВ, бр. 46 от 06.06.06 г./

§ 2. Инструкцията влиза в сила от 9 юни 2006 г.